

ГЕНДЕРНІ СТУДІЇ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Галузь знань	В - Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Спеціальність	В9 Історія та археологія; В10 Філософія
Освітня програма	Європейські студії
Статус дисципліни	Вибіркова
Форма навчання	Очна (денна)
Рік підготовки, семестр	1 рік підготовки, весняний семестр.
Обсяг дисципліни	4 кредити, ЕКТС / 120 год. (лекції – 16 год., семінарські заняття – 30 год., СР – 74 год.).
Семестровий контроль/ контрольні заходи	Залік, модульна контрольна робота.
Розклад занять	Розклад занять розміщено за посиланням https://rozklad.kpi.ua
Мова викладання	Українська
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лектор: д-р філософії з історії Жовта Ілона Іванівна, 093-037-07-09; zhovta.ilona@lil.kpi.ua ; Семінарські: Жовта Ілона Іванівна, 093-037-07-09; zhovta.ilona@lil.kpi.ua
Розміщення курсу	Курси розміщені на дистанційній платформі «Сікорський» із застосуванням платформ Google classroom (код курсу <i>mi2u5lx</i>). Посилання на курс: http://classroom.google.com/c/NzQzNjQ3NDk4Njgz

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

«Гендерні студії» — навчальна дисципліна, що належить до вибірових освітніх компонентів циклу професійної підготовки магістра.

Предмет навчальної дисципліни — теорія «гендеру», її компоненти та основні поняття, а також жіночі, чоловічі та гендерні студії в історичних дослідженнях.

Метою навчальної дисципліни є формування у здобувачів розуміння теорії «гендеру» та основних її компонентів, аналіз соціокультурних норм і стереотипів, вивчення історії фемінізму та інших рухів у боротьбі за гендерну рівність, на основі правових документів та поглядів відомих мислителів/мислительок, та аналіз сучасних проблем, пов'язаних з гендерною нерівністю. Також є характеристика жіночих, чоловічих студій та як впроваджувалася гендерна проблематика в історичних дослідженнях відомими науковцями.

Навчальна дисципліна у комплексі з іншими освітніми компонентами надає можливість

поглибити професійну підготовку в межах обраної спеціальності та освітньої програми, *розвинути* окремі компетентності та результати навчання, зокрема:

Загальні компетентності (soft skills):

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу для прийняття обґрунтованих рішень.
- Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, проведення досліджень на відповідному рівні.

Фахові компетентності:

- Здатність планувати і виконувати наукові дослідження в галузі історії та археології
- Здатність використовувати історико-філософську спадщину в осмисленні та розв'язанні дослідницьких проблем.
- Здатність обирати і застосовувати найбільш ефективну методологічну стратегію дослідження.
- Усвідомлення принципів академічної доброчесності та норм професійної етики.

Програмні результати навчання:

- Аналізувати теоретичні та методологічні проблеми сучасної історичної та філософської науки, критично оцінювати стан проблеми та результати останніх досліджень, застосовувати релевантні методи їх аналізу та інтерпретації.
- Пропонувати та обґрунтовувати нові підходи до розв'язання задач і проблем.
- Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань історії та/або археології до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

2. Пререквізити та постреквізити навчальної дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

До структурно-логічної схеми навчання дисципліна інтегрована у формі вибіркової по формуванню загальних компетенцій фахівця/здобувача (soft skills) .

Пререквізити навчальна дисципліна викладається в 2 семестрі першого року навчання та не має міждисциплінарний характер і вивчається на основі навчальних дисциплін другого (магістерського) рівня вищої освіти таких як «Політична історія Європи», «Європейська філософія: від Античності до сучасності».

Постреквізити навчальна дисципліна забезпечує формування наукового світогляду магістрів з ОНП «*Європейські студії*» другого (магістерського) рівня вищої освіти та є доповненням для здобуття дослідницьких навичок і додатковою основою для підготовки розділів дисертаційної роботи.

3. Зміст навчальної дисципліни

<i>Розділ 1. Гендерна теорія, політика, феміністичні та чоловічі рухи в ЄС та Україні.</i>
<i>Тема 1.1. Вступ. Теорія «гендеру» та основні поняття у гендерних студіях.</i>
<i>Тема 1.2. Гендерна рівність і гендерна дискримінація. Гендерно зумовлене насильство.</i>
<i>Тема 1.3. Гендерна політика в ЄС та Україні.</i>
<i>Тема 1.4. Фемінізм, чоловічі рухи і ЛГБТ-спільноти крізь історичну призму на теренах у країнах Заходу й України.</i>
<i>Розділ 2. Гендерні студії в історичних дослідженнях.</i>
<i>Тема 2.1. Жіночі студії в історичних дослідженнях.</i>
<i>Тема 2.2. Чоловічі студії і ЛГБТ-спільноти в історичних дослідженнях.</i>
<i>Тема 2.3. Гендерний підхід в зарубіжних історичних дослідженнях.</i>
<i>Тема 2.4. Гендерна проблематика в українській історіографії.</i>

4. Навчальні матеріали та ресурси

Для успішного вивчення навчальної дисципліни слід додатково опрацьовувати навчальний матеріал, який викладається на лекціях, а також запропоновану літературу й матеріали, відповідні до теми гендерних студій. Рекомендовану літературу магістри опрацьовують шляхом використання вільного доступу до мережі Інтернет, із застосуванням за потреби Google classroom навчально-методичного кабінету кафедри історії.

Для успішного вивчення навчальної дисципліни та підготовки до лекційних, семінарських занять та самостійної роботи використовується: навчальний матеріал, що викладається на лекціях, базова та додаткова література, яку здобувач опрацьовує самостійно із застосуванням конспектів лекцій, інтернет-ресурсів та матеріалів Google classroom. За умов дистанційного навчання можна користуватися літературою, яка розміщена у електронному вигляді на університетських та зовнішніх носіях.

Слід ознайомитися з:

4.1.Базова література:

1. Гендер для медій. Підручник із гендерної теорії для журналістики та інших соціогуманітарних спеціальностей/ за ред. М. Маєрчик, О. Плахотнік. Київ, 2017. 224 с. Режим доступу: <https://surl.li/yoorxu> (дата звернення 02.06.2025).
2. Кімелл М. Гендероване суспільство. Київ, 2003. 494 с. Режим доступу: <https://surl.li/lnepuy> (дата звернення 02.06.2025).
3. Марценюк М. Гендерна політика Європейського Союзу: загальні принципи та найкращі практики. Київ, 2015. 44 с. Режим доступу: <https://salo.li/1D491f0> (дата звернення 02.06.2025).
4. Основи теорії гендеру: навчальний посібник. Київ: К.І.С., 2004. 536 с. Режим доступу: https://gender.at.ua/_ld/1/186_osnovy_teorii_g.pdf (дата звернення 02.06.2025).

4.2.Додаткова література:

5. Гендер для всіх. Виклик стереотипам / Т. Марценюк; за участі О. Богдан. Київ: Основа, 2017. 256 с. Режим доступу: <https://salo.li/78DEf63> (дата звернення 02.06.2025).
6. Гриценко-Веселовська О.В. Суфражизм як шлях забезпечення гендерної рівності у сфері виборчих прав жінок // *Актуальні проблеми політики*. 2014. Вип. 51. С. 477–484. Режим доступу: http://app.nuoua.od.ua/archive/51_2014/60.pdf (дата звернення 02.06.2025).
7. Жінки Центральної та Східної Європи у Другій світовій війні: гендерна специфіка досвіду в часи екстремального насильства: збірник наукових праць / за наук. ред. Г. Грінченко, К. Кобченко, О. Кісь. Київ: АРТ КНИГА, 2015. 335 с. Режим доступу: <https://surl.li/osefbq> (дата звернення 02.06.2025).
8. Жіночі студії в Україні: жінка в історії та сьогоденні: монографія / за заг. ред. Л. О. Смоляр. Одеса: Астропринт, 1999. 440 с. Режим доступу: <https://surl.li/scqogx> (дата звернення 02.06.2025).
9. Жовта І.І. Історіографія проблеми, джерельна база та теоретико-методологічні засади дослідження // Колектив Київського інституту шляхетних дівчат в організації повсякдення вихованок (XIX – перші десятиліття XX ст.). Дис. ... доктора філософії: 032 – Історія та археологія. Київ, 2023. С. Режим доступу: <https://surl.li/nipbga> (дата звернення 02.06.2025).
10. Касянчук М., Коденко Ю. ЛГБТ-спільнота України: історія і сучасність // *Украинское ЛГБТ-движение*. № 25. Киев, 2015. С. 125–159. Режим доступу: <https://surl.li/fzzxwm> (дата звернення 02.06.2025).
11. Кісь О. Кому в Україні потрібна жіноча історія? URL: <http://surl.li/dljsvc> (дата звернення 02.06.2025).
12. Кісь О. Фемінізм в Україні: кроки назустріч собі. Ч. 1. Академічний фемінізм. 2019. Режим доступу: <http://surl.li/wdvhrq> (дата звернення 02.06.2025).
13. Кісь О. Фемінізм в Україні: кроки назустріч собі. Ч. 2. Держава і жіночі рухи. 2019. Режим доступу: <http://surl.li/zfwxan> (дата звернення 02.06.2025).

14. Кісь О.Р. Жіноча історія як напрямок історичних досліджень: становлення феміністської методології// Український історичний журнал. 2012. № 2. С. 159–172. Режим доступу: http://resource.history.org.ua/publ/journal_2012_2_159
15. Маліков В. В. Вивчення історії ЛГБТ-спільноти в міському просторі: доступність джерел та етичні виклики // *Вісник Національного технічного університету «ХПІ»*. Серія: 14 *Актуальні проблеми розвитку українського суспільства*. 2020. № 1. С. 14–19. Режим доступу: <https://salolli/bf6277d> (дата звернення 02.06.2025).
16. Пастушок А. Фемінізм у Франції: хвилі боротьби та емансипації жінок. 2020 р. Режим доступу: <http://surlil/rxloai> (дата звернення 02.06.2025).
17. Хавлін Т. В. Гендерна політика в рамках Європейського Союзу та український вибір // *Український соціум*. 2008. № 2. С. 113–122. Режим доступу: <https://salolli/9b6D4B8> (дата звернення 02.06.2025).

4.3. Джерела.

1. Wollstonecraft M. A Vindication of the Rights of Woman. Режим доступу: <https://www.gutenberg.org/ebooks/3420> (дата звернення 02.06.2025).
2. Богачевська М. Білим по білому: Жінки у громадському житті України 1884–1939. Київ: Либідь, 1995. 424 с.
3. Бовуар С. Друга стаття. Ч. 1. Київ: Основа, 1994. 403 с. Режим доступу: <https://salolli/bF1d8f2> (дата звернення 02.06.2025).
4. Бовуар С. Друга стаття. Ч. 2. Київ: Основа, 1995. 403 с. Режим доступу: <https://salolli/EE8f2da> (дата звернення 02.06.2025).
5. Гавришко М. І. Чоловіки, жінки й насильство в ОУН та УПА в 1940–1950-х рр. // *Український історичний журнал*. 2016. № 4. С. 89. Режим доступу: <https://salolli/67f1a91> (дата звернення 02.06.2025).
6. Гендерний підхід: історія, культура, суспільство. Під ред. Л. Гентош, О. Кісь. Львів: ВНТЛ-Класика, 2003. 250 с. Режим доступу: <https://salolli/617Db12> (дата звернення 02.06.2025).
7. Гендерні дослідження, проект «Донбаські студії» / Фонд ІЗОЛЯЦІЯ. Платформа культурних ініціатив; Представництво Фонду імені Генріха Бюлля. Київ, 2015. 228 с. Режим доступу: <https://salolli/3C9866c> (дата звернення 02.06.2025).
8. Кісь О. Жінка в традиційній українській культурі: друга половина XIX – початок XX ст. Львів, 2012. 233 с.
9. Кісь О. Українки в ГУЛАГу: вижити значить перемогти. Львів, 2017. 288 с.
10. Кісь О. Українські жінки в умовах Голодомору: безправність vs дієздатність // *Україна Модерна*. 2018. Режим доступу: <http://surlil/ikstfe> (дата звернення 02.06.2025).
11. Міл Джон Стюарт. Поневолення жінки // *Про свободу: есе*. Київ: Основи, 2001. С. 365–393. Режим доступу: <http://litopys.org.ua/mill/mill24.htm> (дата звернення 02.06.2025).
12. Стяжкіна О. Гендерні виміри радянської повсякденності 1960 – середини 1980-х рр. // *Краєзнавство*. 2010. № 3. С. 214–223. Режим доступу: <https://salolli/14dc332> (дата звернення 02.06.2025).
13. Стяжкіна О. Стигма окупації: Радянські жінки у самобаченні 1940-х років. Київ: ДУХ І ЛІТЕРА, 2019. 384 с.

4.3. Інформаційними ресурсами

1. Закон України «». URL: Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-15#Text> (дата звернення 02.06.2025).
2. Гендер в деталях. URL: <https://genderindetail.org.ua/> (дата звернення 02.06.2025).
3. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_207#Text (дата звернення 02.06.2025).
4. Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_001-11#Text (дата звернення 02.06.2025).

Навчальний контент

5. **Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)**

Під час вивчення навчальної дисципліни «*Гендерні студії*» заплановано проведення 8 лекційних та 15 семінарських занять, написання однієї модульної контрольної роботи (2 частин за темами розділів), експрес-контрольних робіт або творчих робіт під час дистанційного навчання на лекціях (2 роботи).

Під час навчання й для взаємодії з магістрами застосовуються стратегії активного і колективного навчання, які визначаються такими:

1. **Технологіями навчання:**

- *особистісно-орієнтовані (розвиваючі) технології*, засновані на активних формах і методах навчання («мозковий штурм», ділові ігри, наукова дискусія, експрес-конференція, круглий стіл);
- *інформаційно-комунікаційні технології*, що забезпечують проблемно-дослідницький характер процесу навчання та активізацію самостійної роботи здобувачів (електронні презентації для лекційних занять, використання аудіо-, відео-підтримки навчальних занять). Розробка і застосування на основі комп'ютерних і мультимедійних засобів творчих завдань, доповнення традиційних навчальних занять засобами взаємодії на основі мережевих комунікаційних можливостей (інтернет-семінар). При дистанційному навчанні використовуються такі сервери відеоконференцій, як ZOOM та/або Goggle Meet, освітній вебсервіс Google Classroom на платформі «Сікорський», месенджери для комунікації зі студентами, університетське програмне забезпечення Інформаційно-телекомунікаційної системи «Електронний кампус».

2. **Методами навчання:**

2.1. на лекціях застосовуються:

– *пояснювально-ілюстративний* метод, який дає здобувачам змогу отримати знання з навчальної або методичної літератури через екранний посібник (презентацію) в «готовій» формі. Студенти сприймають і осмислюють факти, оцінки, висновки; залишаються в рамках репродуктивного (відтворювального) мислення. Цей метод допомагає обмінюватися великими масивами інформації.

– *метод проблемного викладення матеріалу*. Під час заняття викладач порушує проблему, формулює пізнавальне завдання на основі різних джерел і засобів та показує спосіб вирішення завдання. Зі свого боку здобувачі не тільки сприймають, усвідомлюють і запам'ятовують готову інформацію, але й стежать за логікою доказів, за рухом думки викладача.

2.2. на семінарських заняттях застосовуються:

– *частково-пошуковий* (евристична бесіда) і *дослідницький* методи, які допомагають в організації активного пошуку вирішення проблеми, порушеної під час навчання і виконання пізнавальних завдань. На семінарі здобувачі самостійно вивчають літературу, джерела й виконують інші пошукові завдання. Ці методи дають змогу активізувати мислення здобувачів, викликають їхню зацікавленість до пізнання.

– *дискусійний метод* дозволяє стимулювати критичне мислення, спонукає до самостійного мислення через чітке формулювання власних думок, вимагає навичок оброблення інформації, змушує студентів осмислювати навчальний матеріал.

– *ділова гра* як метод передбачає активне творче навчання.

– *частково-пошуковий або евристичний метод* забезпечує організацію активного пошуку рішення поставлених пізнавальних завдань.

– *метод проблемного викладу* базується на постановці проблеми та формулюванні завдання на основі різних джерел і засобів. На занятті розглядається спосіб рішення задачі.

– *дослідницький метод* передбачає самостійну пошукову роботу з літературно-інформаційними джерелами / завданнями та проведення аналізу матеріалу / завдання.

Відповідність методів навчання та оцінювання відображені в рейтинговій системі оцінювання, яка передбачає: експрес-контрольні, модульну контрольну роботу, підсумковий залік.

Нижче наведено розподіл аудиторних годин за темами курсу, календарний план їх проведення, контрольні заходи та система оцінювання (в таблиці застосовані наступні скорочення: Л. - лекція, С. – семінар, МКР – модульна контрольна робота, СР – самостійна робота).

Назви розділів і тем	Лекція		Семинар		Опис занять	СР	Контрольні заходи
	Год.	Тиж.	Год.	Тиж.			
Розділ 1. Теорія «гендеру», основні поняття та гендерна політика в Європі та в Україні.							
Тема 1.1. Теорія «гендеру» та основні поняття у гендерних студіях	2	1			Л.1. Теорія «гендеру» та основні поняття у гендерних студіях	0,5	Робота на семінарі №1 -№2.
			2	1	С.1. Гендер як наука та навчальна дисципліна.	4	
			2	2	С.2. Гендерна теорія і основні поняття.	4	
Тема 1.2. Гендерна рівність і гендерна дискримінація. Гендерно зумовлене насильство.	2	3			Л.2. Гендерна рівність і гендерна дискримінація. Гендерно зумовлене насильство.	0,5	Робота на семінарі №3 -№4.
			2	3	С.3. Гендерна рівність і гендерна дискримінація	4	
			2	4	С.4. Гендерно зумовлене насильство.	4	
Тема 1.3. Гендерна політика в ЄС та Україні.	2	5			Л.3. Гендерна політика в ЄС та Україні.	0,5	Робота на семінарі №5 -№6.
			2	5	С.5. Роздуми видатних мислительок і мислителів XVIII–XIX ст. про становище жінок і їх права	4	
			2	6	С.6. Гендерна політика в ЄС.	4	
Тема 1.4. Фемінізм, чоловічі рухи і ЛГБТ-спільноти крізь історичну призму на теренах у країнах Заходу й України.	2	7			Л.4. Фемінізм, чоловічі рухи і ЛГБТ-спільноти крізь історичну призму на теренах у країнах Заходу й України.	0,5	Робота на семінарі №7 -№8.
			2	7	С.7. Фемінізм першої хвилі (XIX – 20 рр. XX ст.)	4	
			1,0	8	С.8. Фемінізм другої (60–80 ті рр. XX ст.) і третьої (90 рр. XX ст. і по нині) хвиль.	4	
Модульна контрольна робота за розділом 1.		1,0			1,5	МКР 1.1.	
Разом за розділом 1	8		16			35,5	
Розділ 2. Гендерні студії в історичних дослідженнях							
Тема 2.1 Жіночі студії в історичних дослідженнях.	2	9			Л.5. Жіночі студії в історичних дослідженнях.	3	Експрес контроль №1 за Розділом 1. Робота на семінарі №9 - №10.
			2	9	С.9. Жіночі студії в історичних дослідженнях .	4	
			2	10	С.10. Дослідження українських жінок у XIX ст. – поч. XX ст.	4	
Тема 2.2. Чоловічі студії і ЛГБТ-спільноти в історичних дослідженнях.	2	11			Л.6. Чоловічі студії і ЛГБТ-спільноти в історичних дослідженнях.	0,5	Робота на семінарі № 11 - №12.
			2	11	С.11. Чоловічі студії в історичних дослідженнях	4	
			2	12	С.12. Гендерна проблематика в історичних дослідженнях зарубіжних науковців	4	
Тема 2.3. Гендерна	2	13			Л.7. Гендерна політика в	0,5	Робота на

Назви розділів і тем	Лекція		Семинар		Опис занять	СР	Контрольні заходи
	Год.	Тиж.	Год.	Тиж.			
політика в ЄС та Україні..					ЄС та Україні.		семінарі №13 - №14.
			2	13	С.13. Гендерні дослідження зарубіжних істориків про жіночий досвід під час II світової війни.	4	
			2	14	С.14. Гендерні дослідження про радянський період в історії України за дослідженнями українських істориків.	4	
Тема.2.4. Гендерна проблематика в українській історіографії.	2	15	1,3	15	Л.8. Гендерна проблематика в українській історіографії.	2	Експрес контроль №2 за темами 2.1 – 2.3. Розділу 2 Робота на семінарі №15.
			1,0	15	С.15. Праці з гендерних проблем з історії України періоду Незалежності (1991–2022 рр.).	4	
						1,5	
<i>Модульна контрольна робота за розділом 2.</i>			1,0				МКР 1.2.
Разом за розділом 3	8		14			35,5	
Залік					За графіком	6	
Разом	16		30			77	

5.1. Лекційні заняття

Курс лекцій з навчальної дисципліни «Гендерні студії» висвітлює

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, завдання на СРС з посиланням на літературу)
1	Тема 1. Вступ. Теорія «гендеру» та основні поняття у гендерних студіях. 1. Гендер як навчальна дисципліна: предмет та завдання. 2. Гендер як система знань і як соціальний інститут. 3. Основні поняття гендерної теорії. Завдання на СРС: 1. Поняття «статі» у західних мислителів крізь історичну призму. 2. Поняття «інакшості» у гендерній теорії. Додаткова література: 1.Гендер для всіх. Виклик стереотипам / Т. Марценюк; за участі О. Богдан. Київ: Основа, 2017. 256 с. https://salon.li/78DEf63 (дата звернення 02.06.2025).
2.	Тема 2. Гендерна рівність і гендерна дискримінація. Гендерно-зумовлене насильство. 1. Поняття гендерної рівності та дискримінації. Міжнародні документи проти дискримінації. 2. Впровадження гендерної рівності та боротьба з дискримінацією на державному рівні в Україні. 3. Гендерно зумовлене насильство та боротьба проти домашнього насильства в Україні. Завдання на СРС: 1. Європейський досвід боротьби за гендерну рівність.

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, завдання на СРС з посиланням на літературу)
	2. Гендерно зумовлене насильство під час війни. Додаткова література: 1. Гендер для всіх. Виклик стереотипам / Т. Марценюк; за участі О. Богдан. Київ: Основа, 2017. 256 с. https://salo.li/78DEf63 (дата звернення 02.06.2025). 2. Хавлін Т. В. Гендерна політика в рамках Європейського Союзу та український вибір // <i>Український соціум</i>. 2008. № 2. С. 113–122. Режим доступу: https://salo.li/9b6D4B8 (дата звернення 02.06.2025).
3	Тема 3. Гендерна політика в ЄС та Україні. 1. Гендерна політика в ЄС. 2. Гендерна політика в Україні у період незалежності по сьогоднішній день: законодавство та проблеми реалізації. Завдання на СРС: 1. Участь українських представників/представниць в ООН для вирішення гендерних проблем. 2. Ратифікація Стамбульської конвенції в Україні. Додаткова література: 1. Гендер для всіх. Виклик стереотипам / Т. Марценюк; за участі О. Богдан. Київ: Основа, 2017. 256 с. https://salo.li/78DEf63 (дата звернення 02.06.2025). 3. Хавлін Т. В. Гендерна політика в рамках Європейського Союзу та український вибір // <i>Український соціум</i>. 2008. № 2. С. 113–122. Режим доступу: https://salo.li/9b6D4B8 (дата звернення 02.06.2025).
4.	Тема 4. Фемінізм, чоловічі та ЛГБТ-рухи крізь історичну призму в країнах Заходу й України. 1. Фемінізм першої хвилі (XIX – 20-ті рр. XX ст.). 2. Фемінізм другої хвилі та основна діяльність активісток (60–80-ті рр. XX ст.). 3. Фемінізм третьої хвилі (90-ті рр. XX ст. по нині). 4. Чоловічі та ЛГБТ-рухи в країнах Заходу і України. Завдання на СРС: 1. Створення українських жіночих товариств та їх діяльність у XIX – поч. XX ст. 2. Український академічний фемінізм (90-ті рр. XX ст.). 3. Легалізація одностатевих шлюбів в країнах Європи. 4. Антигендерні організації в Україні і їх діяльність. Додаткова література: 1. Кісь О. Фемінізм в Україні: кроки назустріч собі. Ч. 1. Академічний фемінізм. 2019. Режим доступу: http://surl.li/wdvhrq (дата звернення 02.06.2025). 2. Кісь О. Фемінізм в Україні: кроки назустріч собі. Ч. 2. Держава і жіночі рухи. 2019. Режим доступу: http://surl.li/zfwxan (дата звернення 02.06.2025). 3. Кісь О. Фемінізм в Україні: кроки назустріч собі. Ч. 3. Жіночий активізм. Режим доступу: http://surl.li/dunzjb (дата звернення 02.06.2025). 4. Пастушок А. Фемінізм у Франції: хвилі боротьби та емансипації жінок. 2020 р. Режим доступу: http://surl.li/rxloai (дата звернення 02.06.2025).
5	Тема 5. Жіночі студії в історичних дослідженнях. 1. Жіноча історія: характеристика напрямку.

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, завдання на СРС з посиланням на літературу)
	2. Зарубіжні та українські дослідження із жіночих студій. Завдання на СРС: 1. Дослідження про українських науковиць та діячок у XIX–XX ст. 2. Характеристика роботи М. Богачевської-Хом'як про роль жінок у громадсько-політичному житті в Україні у XIX – поч. XX ст. Додаткова література: 1. Кісь О.Р. Жіноча історія як напрямок історичних досліджень: становлення феміністської методології// Український історичний журнал. 2012. № 2. С. 159–172. Режим доступу: http://resource.history.org.ua/publ/journal_2012_2_159 2. Кісь О. Кому в Україні потрібна жіноча історія? URL: http://surl.li/dljsvc (дата звернення 02.06.2025).
6	Тема 6. Чоловічі студії і ЛГБТ-спільноти в історичних дослідженнях. 1. Чоловічі студії у зарубіжній та українській історіографії. 2. Вивчення історії ЛГБТ-спільноти: огляд праць. Завдання на СРС: 1. Характеристика напряму чоловічих студій в гуманітаристиці: основна проблематика. 2. Дослідження М. Кіммела з чоловічих студій. Додаткова література: 1. Касянчук М., Коденко Ю. ЛГБТ-спільнота України: історія і сучасність // Украинское ЛГБТ-движение. № 25. Киев, 2015. С. 125–159. Режим доступу: https://surl.li/fzzxwm (дата звернення 02.06.2025).
7.	Тема 7. Гендерний підхід в зарубіжних історичних дослідженнях. 1. Застосування гендерного підходу в історичних доробках. 2. Основні теми дослідження гендерних аспектів в зарубіжній історіографії. Завдання на СРС: 1. Основні ідеї у дослідженні Дж. Скотт «Гендер: корисна категорія історичного аналізу». Додаткова література: 1. Тебо Фр. Жіноча та гендерна історія у Франції: характеристики та сучасні тенденції. URL: http://surl.li/jcsesq
8	Тема 8. Гендерна проблематика в українській історіографії. 1. Дослідження гендерних тем, присвячених XIX – поч. XX ст. 2. Роботи українських дослідниць/дослідників з гендерним підходом про періоди воєн та військових дій у XX–XXI ст. Завдання на СРС: 1. Гендерно-соціальні ролі жінок та чоловіків під час індустріалізації Донбасу (20–30-ті рр. XX ст.) у доробках українських науковиць. 2. Характеристика УАДЖІ: основна діяльність і дослідження. Додаткова література: 1. Жінки Центральної та Східної Європи у Другій світовій війні: гендерна специфіка

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, завдання на СРС з посиланням на літературу)
	досвіду в часи екстремального насильства: збірник наукових праць / за наук. ред. Г. Грінченко, К. Кобченко, О. Кісь. Київ: АРТ КНИГА, 2015. 335 с. Режим доступу: https://surl.li/osefbq (дата звернення 02.06.2025).

5.2. Семінарські заняття

Основні завдання циклу семінарських занять мають за мету:

- 1) сприяти поглибленому засвоєнню і закріпленню проблемних теоретичних питань навчальної дисципліни; сформувати у студентів вміння працювати з історичною, суспільно – політичною та навчально-методичною літературою, мовної культури, логічного й художньо-образного мислення, загальної культури особистості з урахуванням спеціальності, обраної студентом, а також навички готувати виступи, формулювати та відстоювати свою позицію, приймати активну участь у дискусії, робити науково обґрунтовані оцінки досягненням минулого та сучасного рівня історико-культурного розвитку; узагальнювати, критично осмислювати та адекватно оцінювати нагромаджений в історії зарубіжний та вітчизняний історико-культурний досвід;
- 2) розвиток у студентів вміння працювати з історичною, суспільно–політичною, мемуарною та навчально-методичною літературою, готувати виступи, формулювати та відстоювати свою позицію, приймати активну участь у дискусії.

№з/п	Назва теми заняття
1	Гендер як наука та навчальна дисципліна (2 год.) <u>Перелік питань для обговорення:</u> 1. Гендер як навчальна дисципліна: предмет та завдання. 2. Гендер як система знань і як соціальний інститут. 3. Основні методи формування гендерних знань. <u>Додаткові теми:</u> 1. Становлення гендеру як науки в зарубіжних країнах і в Україні. 2. Запровадження «Гендерних студій» як предмету в університетах України. 3. Гендерні ініціативи в КПІ ім. Ігоря Сікорського.
2	Гендерна теорія і основні поняття (2 год.) <u>Перелік питань для обговорення:</u> 1. Основна суть гендерної теорії і її компоненти. 2. Поняття «статі» у західних мислителів крізь історичну призму. 3. Поняття «фемінності» та «маскулінності» в гендерній теорії. <u>Додаткові теми:</u> 1. Поняття «гендерних стереотипів». 2. Теорія інакшості (queer) через призму гуманітарних досліджень. 3. Теорія «гендерних шухляд»: характеристика.
3	Гендерна рівність і гендерна дискримінація (2 год.) <u>Перелік питань для обговорення:</u> 1. Поняття «гендерної рівності» та «гендерної дискримінації». 2. Конвенція ООН про ліквідацію усіх форм дискримінації щодо жінок (1979 р.): історія та основні положення. 3. Впровадження гендерної рівності та боротьба з дискримінацією на державному рівні в Україні. <u>Додаткові теми:</u>

№з/п	Назва теми заняття
	1. Гендерна політика в ЄС. 2. Стамбульська конвенція (з 2011) та її впровадження в Україні. 3. Дискусії щодо запровадження гендерних квот і жіночого лобіювання.
4	Гендерно зумовлене насильство (2 год.) <u>Перелік питань для обговорення:</u> 1. Поняття та види гендерно зумовленого насильства. 2. Політика ЄС у протидії гендерно зумовленому насильству. 3. Діяльність зарубіжних організацій щодо гендерно зумовленого насильства. 4. Гендерно зумовлене насильство в Україні. <u>Додаткові теми:</u> 1. Домашнє насильство в Україні та захист осіб, що зазнали насильства. 2. Проблема гендерно зумовленого насильства під час війни та військових конфліктів.
5	Роздуми видатних мислительок і мислителів XVIII–XIX ст. про становище жінок і їх права (2 год.) <u>Перелік питань для обговорення:</u> 1. Характеристика «Декларації прав жінки» О. де Гуж. 2. Жіноче питання у спадщині М. Уолстонкрафт («На захист прав жінок»). 3. Погляди на жіноче рівноправ'я у «Поневолення жінки» Дж. С. Мілля. <u>Додаткові теми:</u> 1. Погляди просвітників на жіноче питання у XVIII ст. 2. Характеристика доробку Т. Г. фон Гіппеля «Про поліпшення цивільного становища жінок» (1792 р.). 3. Погляди українських діячів на права жінок у XIX – поч. XX ст.
6.	Гендерна політика в ЄС (2 год.) <u>Перелік питань для обговорення:</u> 1. Основні документи ЄС з гендерної політики. 2. Система запровадження гендерних квот. 3. Недержавні організації в ЄС за гендерну рівність. <u>Додаткові теми:</u> 1. Жіночі лобіювання в ЄС. 2. Жіноче лідерство в ЄС.
7.	Фемінізм першої хвилі (XIX – 20 рр. XX ст.) (2 год.) <u>Перелік питань для обговорення:</u> 1. Суфражистський рух в Європі. 2. Створення українських жіночих товариств та їх діяльність. 3. Участь українських діячок-феміністок на міжнародних конференціях та їх політична стратегія. 4. Запровадження виборчого права для жінок у європейських країнах на поч. XX ст. <u>Додаткові теми:</u> 1. Діяльність Жіночого соціально-політичного союзу у боротьбі за жіночі права з 1903 по 1917 рр. 2. Вищі жіночі курси на території України у XIX – поч. XX ст.
8.1.	Фемінізм другої (60–80 ті рр. XX ст.) і третьої (90 рр. XX ст. і по нині) хвиль (2 год.) <u>Перелік питань для обговорення:</u> 1. Вплив С. де Бовуар і її «Друга стаття» на розгортання фемінізму другої хвилі. 2. Основна характеристика фемінізму другої хвилі. 3. «Загадка жіночності» Б. Фрідан: незадоволення домогосподаркою свого становища. 4. Основні цілі і напрями роботи феміністок третьої хвилі. Рух «Me Too». <u>Додаткові теми:</u>

№з/п	Назва теми заняття
	1. Характеристика ідей белл гукс (Г. Дж. Воткінс). 2. Характеристика поглядів анархофеміністок (60–80-ті рр. XX ст.). 3. Масові протести жінок під час другої хвилі фемінізму. 4. Український академічний фемінізм (90-ті рр. XX і нині).
8.2.	Модульна контроль робота 1.1. (1,0 год) <i>Тема 1.2. Гендерна рівність і гендерна дискримінація. Гендерно зумовлене насильство</i> <i>Тема 1.3. Гендерна політика в ЄС та Україні.</i> <i>Тема 1.4. Фемінізм, чоловічі рухи і ЛГБТ-спільноти крізь історичну призму на теренах у країнах Заходу й України.</i>
9.	Жіночі студії в історичних дослідженнях (1 год) <u>Перелік питань для обговорення:</u> 1. Жіноча історія: характеристика напряду. 2. Жіночі студії у зарубіжній історіографії. 3. Жіночі студії у працях українських істориків. <u>Додаткові теми:</u> 1. Характеристика дослідження К. Джоан «Чи існував Ренесанс для жінок?». 2. Розробка жіночої тематики у Е. Гобсбаума («Нова жінка»). 3. Характеристика наукової спадщини М. Богачевської-Хом'як.
10.	Дослідження українських жінок у XIX ст. – поч. XX ст. (2 год.) <u>Перелік питань для обговорення:</u> 1. Характеристика роботи Воробець К. «Спокусниця чи цнотлива? Непевне статеве становище жінок у пореформеній українській селянській громаді». 2. Дослідження Кісь О. про жінку в українському традиційному суспільстві. <u>Додаткові теми:</u> 1. Домашнє насильство в українському суспільстві XIX ст. – поч. XX ст. в історіографії. 2. Дослідження жіночого повсякдення в XIX ст. – поч. XX ст. в українських історичних доробках. 3. Характеристика робіт Л. Смоляр.
11	Чоловічі студії в історичних дослідженнях (2 год.) <u>Перелік питань для обговорення:</u> 1. Характеристика чоловічих студій як напряду в історичних працях. 2. Чоловічі студії в українській історіографії. <u>Додаткові теми:</u> 1. Чоловічі вітальні та віктимні наративи на прикладі війни на Донбасі у дослідженні Лягуша А. 2. Доробок Моргана Девіда про вивчення чоловіків у патріархальному суспільстві. 3. Вплив досліджень М. Кімела на становлення чоловічих студій і гуманітарних наук.
12	Гендерна проблематика в історичних дослідженнях зарубіжних науковців (2 год.) <u>Перелік питань для обговорення:</u> 1. Гендерний підхід і гендерний аналіз в дослідженнях. 2. Перехід від жіночих до гендерних студій. 3. Характеристика основних проблем гендерних досліджень зарубіжних істориків. <u>Додаткові теми:</u> 1. Характеристика досліджень Дж. Скотт. 2. Феміністичний підхід у соціогуманітарних дослідженнях. 3. Історія жінок у Б. Андерсона та Дж. Цинссера.
13	Гендерні дослідження зарубіжних істориків про жіночий досвід під час II світової війни в СРСР (2 год.)

№з/п	Назва теми заняття
	1. Жінки у роки II світової війни (за дослідженням Етвуд Л.). 2. Ідеологія, гендер і пропаганда в Радянському Союзі (за дослідженням Чаттер'є Ч.). <u>Додаткові теми:</u> 1. Насилля над жінками у роки II світової війни. 2. Сприйняття зміни ролей жінок у роки II світової війни.
14	Гендерні дослідження про радянський період в історії України за дослідженнями українських істориків (2 год.) <u>Перелік питань для обговорення:</u> 1. Радянські жінки у роки II світової війни (за дослідженням Стяжкіної О.). 2. Чоловіки, жінки і насилля в ОУН-УПА (за дослідженням Гавришко М.). 3. Жіночий досвід українок в ГУЛАГу (за дослідженням Кісь О.). 4. Гендерні аспекти радянської повсякденності (Стяжкіної О.). <u>Додаткові теми:</u> 1. Жіночий досвід українок під час Голодомору за дослідженнями О. Кісь. 2. Жінки у роки II світової війни за доробком С. Алексієвич «У війни не жіноче обличчя».
15.1	Праці з гендерних проблем з історії України періоду Незалежності (1991–2022 рр.) (1 год.) <u>Перелік питань для обговорення:</u> 1. Гендерні дослідження про період революцій сучасності (за дослідженням Злобіної Т.). 2. Насилля над жінками під час бойових дій в зоні АТО (за дослідженням Гавришко М.). <u>Додаткові теми:</u> 1. Характеристика зацікавлень з гендерної проблематики українських істориків у сучасний період. 2. Діяльність УАІДЖІ в Україні.
15.2	Модульна контрольна робота 1.2. (1,0 год) Тема 2.1. Жіночі студії в історичних дослідженнях Тема 2.2. Чоловічі студії і ЛГБТ-спільноти в історичних дослідженнях Тема 2.3. Гендерний підхід в зарубіжних історичних дослідженнях

Платформа дистанційного навчання:

Для кращого засвоєння матеріалу навчальної дисципліни в період дистанційної роботи, використовується електронна пошта, месенджери, платформа дистанційного навчання «Сікорський» на основі системи Google Classroom та платформа для проведення онлайн-зустрічей Google Meet, за допомогою яких:

- спрощується розміщення методичних рекомендацій, навчальних матеріалів, літератури тощо;
- здійснюється зворотній зв'язок зі студентами щодо навчальних завдань та змісту навчальної дисципліни;
- перевіряються і оцінюються виконані завдання;
- ведеться облік виконання студентами плану навчальної дисципліни, дотримання графіку виконання модульної контрольної роботи, експрес-контрольних та їх оцінювання

6. Самостійна робота студентів

Самостійна робота передбачає: підготовку до лекцій та семінарських занять; підготовку до участі в обговоренні питань теми; самоконтроль набутих знань; опрацювання джерел із списку літератури (базової / додаткової); створення презентацій (за вимогою) для візуального супроводу доповіді; підготовку до виконання модульної контрольної роботи (МКР); заліку тощо.

6.1. Теми для самостійного опрацювання – не заплановано

6.2. Підготовка до лекційних та семінарських занять. Для підготовки до лекційних та семінарських занять здобувач має опрацювати заплановану базову та допоміжну літературу та підготувати матеріал для обговорення на заняттях. На це здобувачу виділяється 62 години СР.

6.3. Модульна контрольна робота. На підготовку до МКР відводиться 3 години СР. Перелік тем для підготовки до МКР надано у п.5.2. силабусу.

6.3. Експрес-контрольні. На підготовку до трьох експрес-контрольних відводиться 3 години. Для експрес-контрольних викладач розробляє завдання (*одне проблемне питання з розділу дисципліни, сприятливе для узагальнення, аналізу та синтезу історичної, загальногуманітарної й загальнонаукової інформації, формулювання власної позиції здобувача щодо викладеного матеріалу з метою усвідомлення сутності історичних процесів*) та своєчасно ознайомлює з ними студентів.

6.4. Залік. Залік проводиться за графіком на 16 тижні, після написання здобувачами модульної контрольної роботи. За результатами набраних рейтингових балів за семестр здобувач отримує залік без додаткових випробувань, якщо сума набраних балів не менша 60. Здобувачі, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингові бали від 40 до 59, або бажають підвищити свій результат – складають залікову контрольну роботу або проходять співбесіду за заліковими питаннями. На підготовку до заліку відводиться до 6 годин СР. Перелік питань для підготовки до заліку надано у Додатку А. В період дистанційного навчання залік може бути проведений згідно з графіком занять за допомогою Google Classroom та платформи для проведення онлайн-зустрічей Google Meet.

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

7.1. Правила відвідування занять.

Лекції. Важливо відвідувати лекції, де висвітлюється систематизований навчальний матеріал, демонструються презентації, акцентується увага на основних питаннях визначених тем. Без прослуховування лекційного матеріалу студенту буде складно підготуватися до семінарського заняття, модульної контрольної роботи, виконати експрес-контрольні, підготувати доповідь або тези на студентську наукову конференцію якщо він не буде відвідувати лекції. Відпрацьовувати пропущені лекції не потрібно.

Семінарські заняття. Студентам рекомендується відвідувати семінари, бо остаточний рейтинговий бал значною мірою залежить саме від результатів роботи на семінарських заняттях. Активна участь студента на семінарах є обов'язковою: рейтинг студента значною мірою формуватиметься за результатами його роботи на заняттях. Відсутність на семінарських заняттях або невідвідуваність до них призводять до зниження підсумкових балів з навчальної дисципліни.

7.2. Правила виконання завдань.

Опрацьовуючи навчальний матеріал навчальної дисципліни «*Гендерні студії*» здобувачі:

1) на лекціях:

- виконують три експрес-контролі для додаткового оцінювання знань (експрес-контроль, виділяючи на цей вид роботи 5-8 хвилин із застосуванням тестів на платформі «Сікорський» або творчих питань - по одному проблемному питанню з розділів дисципліни 1 та 2 та тем 3.1 – 3.2 розділу 3);
- беруть участь у дискусіях.

2) на семінарських заняттях:

самостійно

- виконують модульну контрольну роботу із застосуванням платформи «Сікорський»;
- роботу з підготовки доповіді за темами семінарських занять на основі вивчення джерел та літератури з обов'язковим посиланням на них (доповіді бажано супроводжувати *власноруч* підготовленими презентаціями);

під керівництвом викладача

- організовують дискусії між здобувачами за участю викладача з проблемних питань курсу, акцентуючи увагу на аналізі та узагальненнях наукової інформації;
- обґрунтовують сформульовані власні позиції та свою думку щодо оцінювання викладеного матеріалу.

Завдання та матеріали для проведення експрес-контролів / творчих завдань та модульної контрольної роботи формує викладач подає у Google Classroom та у додатку до силабусу.

7.3. Правила поведінки на заняттях.

Опрацьовуючи матеріал навчальної дисципліни «Гендерні студії» здобувачі на лекціях мають уважно слухати лектора та за потреби записувати важливу інформацію, періодично виконувати експрес-контролі в письмовій формі (протягом 5–10 хв.). Рекомендується / допускається діалог між здобувачем та викладачем.

На семінарських заняттях здобувачі:

- виконують модульної контрольної роботи (МКР) із застосуванням платформи «Сікорський»;
- роблять усні доповіді, демонструють презентації, висловлюють власну думку з питань теми, беруть участь у дискусіях. Участь здобувачів на семінарських заняттях виглядає як сумарна робота, в яку входить:
 - виступ з основного питання;
 - доповнення, запитання до доповідача;
 - участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття.

Під час пошуку інформації в мережі Інтернет рекомендується використовувати надійні й перевірені джерела. Робота здобувача передбачає участь у інтерактивних формах організації навчального заняття (надання відповідей на запитання, які поставили викладач або здобувачі). Очікується, що кожен здобувач має бути готовим по всім питанням плану семінару, доповнюватиме доповіді інших здобувачів та висловлюватиме власну думку під час тематичних обговорень. Здобувачам дозволяється користуватися власними письмовим нотатками й конспектами. Допускається використання ноутбуків, планшетів, телефонів для реалізації навчальних цілей. При цьому варто намагатися висловлювати думку самостійно, а не читати чужі тексти. Викладач критично аналізує виголошені доповіді, коментує допущені помилки, модерує дискусії між здобувачами.

Тематика лекцій і семінарів висвітлена у робочій програмі дисципліни (силабусі), яка розміщена в Електронному кампусі, на вебсайті кафедри історії, платформі «Сікорський» (Moodle, Google Classroom).

7.4. Заохочувальні та штрафні бали.

Заохочувальні бали

Студентів заохочують до науково-дослідницької роботи та оприлюднення її результатів, зокрема до участі у Всеукраїнській студентській науково-практичній конференції «Україна: історія, культура, пам'ять», яку щорічно організовує кафедра історії КПІ ім. Ігоря Сікорського. Тези, виголошені на конференції з тематики навчальної дисципліни оцінюються додатковими балами. Студенти разом із викладачем визначаються з темою тез, доступними джерелами та літературою. Також під керівництвом викладача студенти ознайомлюються з вимогами оформлення та подають тези на конференцію.

Додатковими балами заохочується участь студентів у щорічній олімпіаді з «Історії України» (за умови більше 80% правильних відповідей).

Виконання творчого завдання (наприклад, написання есе за рекомендованою викладачем кінострічкою, наукові проекти та ін.) оцінюються додатковими балами.

Згідно п.2.7. Положення (<https://osvita.kpi.ua/node/37>) сума заохочувальних балів не може перевищувати 10% рейтингової шкали.

Штрафні бали

- невчасне виконання МКР (без поважних причин);
- порушення політики доброчесності (використання матеріалу без відповідних посилань, подання чужої роботи як своєї).

Згідно п.2.7. Положення (<https://osvita.kpi.ua/node/37>) сума штрафних балів не може перевищувати 10% рейтингової шкали.

7.5. Політика крайніх термінів та перескладань.

Опрацювання пропущеного лекційного матеріалу відбувається шляхом посиленої підготовки до семінарських занять. Пропущені семінарські заняття можна відпрацювати на консультаціях шляхом відповідей на питання пропущених семінарів. Для перескладання пропущених семінарських занять, модульних контрольних робіт та/або експрес-контролів (надалі – контрольні заходи) здобувачу потрібно звернутися до викладача, який організує перескладання цих контрольних заходів або у визначений викладачем термін відпрацювання пропущених занять.

Якщо контрольні заходи пропущені з поважних причин (хвороба або вагомі життєві обставини), здобувачу надається можливість виконати їх у визначений час.

Здобувачі, які без поважної причини були відсутні на контрольних заходах, надається можливість виконання їх на незапланованому занятті, але в такому разі до результату будуть застосовані штрафні бали.

Здобувач, який виконав відповідні пропущені контрольні заходи та відповів на питання викладача, отримуватиме відповідні бали до рейтингу, залежно від якості відповідей та виконання завдання.

Не треба чекати наближення заліково-екзаменаційної сесії для відповідного спілкування з викладачем з пропущених контрольних заходів. Варто це робити як тільки здобувач буде готовий продемонструвати свої знання і навички з пропущених контрольних заходів.

7.6. Політика університету

Академічна доброчесність.

Політика та ключові принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Інша необхідна інформація стосовно академічної доброчесності визначена у «Положенні про систему запобігання академічного плагіату в КПІ ім. Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://osvita.kpi.ua/node/47> , а також на вебсторінці університету: <https://kpi.ua/academic-integrity>

Норми етичної поведінки.

Норми етичної поведінки здобувачів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>

Політика використання штучного інтелекту.

Політика використання штучного інтелекту та її принципи регламентуються наказом «Політика використання штучного інтелекту для академічної діяльності в КПІ ім. Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://osvita.kpi.ua/node/1225>

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (РСО)

Поточний контроль: здійснюється під час навчальних занять і має на меті перевірити рівень підготовки студентів до навчальних занять. Під час семінарів проводиться опитування здобувачів освіти у вигляді проблемних дискусій між студентами з основних питань курсу, з акцентуванням на узагальненні наукової інформації, формулюванні власної позиції та оцінки викладеного. Модульна контрольна робота проводиться двічі на семестр як контроль залишкових знань з двох

тематичних частин навчальної дисципліни.

Календарний контроль: проводиться двічі за семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог силабусу. Є два можливих результати календарного контролю: атестований (а) та неатестований (н/а). Результат залежить від кількості набраних балів на момент проведення календарного контролю відповідно до вимог КПП ім. Ігоря Сікорського.

Критерій		Перша атестація	Друга атестація
Термін атестації		7-ий тиждень	13-ий тиждень
Умови отримання атестації	Поточний рейтинг	≥ 13 балів*	≥ 34 балів*
	Поточний контрольний захід	МКР №1.1	+
		МКР №1.2	-
		Експрес-контроль №1	
		Експрес-контроль №2	-
	Семінарські заняття	№№.1-6	+
		№№.7-12	+
		№13-15	-

* 50% від результатів «Ідеального студента»

Семестровий контроль: залік

Оцінювання та контрольні заходи

Рейтинг здобувача з дисципліни складається з балів, що отримуються за:

- 1) контроль залишкових знань на *двох* лекційних заняттях у формі експрес-контролів (тести під час дистанційного навчання) протягом 5-10 хв.;
- 2) роботу на 15 семінарських заняттях;
- 3) виконання модульної контрольної роботи, яка складається із *двох* частин (під час дистанційного навчання виконується у вигляді тестів)

Система оцінювання контрольних заходів:

№ з/п	Контрольний захід	%	Ваговий бал	Кіл-ть	Всього
1.	Робота на семінарських заняттях	60	4	15	60
2	Модульна контрольна робота (дві частини)	30	30	1 (2)	30
	МКР 1.1.		15	1	
	МКР 1.2		15	1	
3	Контроль залишкових знань на лекційних заняттях	10	5	2	10
	Всього	100			100

1. Робота на семінарських заняттях та доповідь за темою розділу дисципліни.

Робота здобувача складається із двох компонентів: доповіді на семінарських заняттях та/або активна робота на семінарі.

Ваговий бал за роботу на кожному із 15 семінарських заняттях та доповідях на них становить – 4 бали. Максимальна кількість балів за роботу здобувача / доповідь на семінарі становить - 4 бали * 15 семінарів - 60 балів.

Критерій оцінювання роботи здобувача на семінарі:

4 бали - тема розкрита повністю (не менше за 90% потрібної інформації). Надано відповідні обґрунтування та особистий погляд на проблему. Надано правильні та повні відповіді на запитання (не менше за 90% потрібної інформації). Окрім доповіді здобувач брав активну участь в роботі семінару.
3 бали - тема розкрита достатньо повно (не менше за 75% потрібної інформації). Надано з незначними неточностями обґрунтування та/або особистий погляд на проблему. Надано

достатньо повні відповіді на запитання (не менше за 75% потрібної інформації). Окрім доповіді здобувач взяв активну участь в роботі семінару.
2,5 балів - тема розкрита неповно (не менше за 60% потрібної інформації), недостатньо обґрунтована. Відповіді на запитання не повні (не менше за 60% потрібної інформації). Окрім доповіді здобувач брав участь в роботі семінару.
0 балів - доповідь до семінару не відповідає вимогам до «Достатньо». Тема не розкрита, відсутній особистий погляд на проблему, неповні відповіді на запитання. Здобувач не брав участі в обговоренні питань семінару.

2. Модульна контрольна робота.

Модульна контрольна робота складається з трьох творчих питань або з тестових завдань.

Ваговий бал одного творчого питання в МКР 1.1. та МКР 1.2. становить – 5 балів.

Максимальна кількість балів за МКР 1.1. та МКР 1.2 становить – (5 балів * 3 питання)*2 МКР – 30 балів за всі запропоновані тести.

Критерій оцінювання однієї частини МКР з творчими питаннями.

5 балів	- відповіді повні та правильні (не менше за 90% потрібної інформації)
4 бали	- достатньо повні відповіді (не менше за 75% потрібної інформації)
3 бали	- неповні відповіді (не менше за 60% потрібної інформації)
0 балів	- відповіді відсутні або невірні (менше за 60% потрібної інформації)

3. Контроль залишкових знань на лекційних заняттях.

Контроль залишкових знань проводиться на двох лекційних заняттях у формі експрес-контролів (письмове завдання або тести) протягом 5-10хв.

Ваговий бал одного експрес-контролю становить – 5 балів. Максимальна кількість балів за контроль становить – 5 балів *2 контролю – 10 балів.

Критерій оцінювання одного експрес-контролю в текстовому форматі:

5 балів	- повна відповідь (не менше за 90% потрібної інформації), надані відповідні обґрунтування та особистий погляд на проблему
4 бали	- достатньо повна відповідь (не менше за 75% потрібної інформації), або незначні неточності
3 бали	- неповна відповідь (не менше за 60% потрібної інформації)
0 балів	- відповідь відсутня або невірна (менше за 60% потрібної інформації)

Умови допуску до семестрового контролю: наявність не менше 40 балів, виконання всіх частин МКР/ контролю залишкових знань не менше, ніж на 60% потрібної інформації.

Залік отримується здобувачем без додаткових випробувань, якщо сума набраних балів не менша за 60. Здобувач, який у семестрі отримав більше 60 балів, але бажає підвищити свій результат, може взяти участь у заліковій контрольній роботі або опитуванні по питаннях до заліку. У цьому разі остаточний результат складається виключно з балів, що отримані на заліковій контрольній роботі або при опитуванні.

Здобувачі, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку менше 60 балів, складають залікову контрольну роботу. Остаточний результат складається виключно з балів, що отримані на заліковій контрольній роботі.

Залікова контрольна робота або опитування проводиться на останньому за розкладом занятті.

Залікова робота оцінюється із 100 балів та складається з двох питань (максимальна кількість балів за 1 питання складає 50 балів).

Критерій оцінювання залікового питання

45-50 балів	- повна відповідь (не менше за 90% потрібної інформації)
42-44 бали	- достатньо повна відповідь (не менше 85% потрібної інформації) або повна відповідь з незначними неточностями
38-41 балів	- відповідь на питання в цілому розкрито (не менше за 75% потрібної інформації)
33-37 бали	- неповна відповідь (не менше 65% потрібної інформації)

30-32 балів - неповна відповідь (не менше за 60% потрібної інформації), значні помилки
0 балів - неповна відповідь (менше за 60% потрібної інформації) або відповідь відсутня

Для того, щоб отримати найвищий рейтинг, здобувачу потрібно брати активну участь у семінарських заняттях, виголошувати належно підготовлені й аргументовані усні доповіді з семінарських питань, активно доповнювати відповіді інших здобувачів, чітко й логічно висловлювати власну позицію з дискусійних питань; своєчасно виконувати МКР та експрес-контролі. Здобувачу дається одноразова можливість виконати МКР та експрес-контролі.

До зниження рейтингу здобувача призводить невиконання МКР та експрес-контролів; неналежна підготовка до семінарів; неточності, неповнота, помилки у відповідях чи використання не фахових джерел.

Здобувач може оскаржити оцінку викладача, подавши відповідну скаргу викладачу не пізніше наступного дня після ознайомлення здобувача з виставленою оцінкою. Скарга розглядатиметься за процедурами, встановленими університетом <https://osvita.kpi.ua/node/182>.

Рейтингова оцінка здобувача складається з балів, отриманих здобувачем за результатами заходів поточного контролю, заохочувальних та штрафних балів, викладач зводить їх до рейтингової оцінки та переводить до оцінок за університетською шкалою (Таблиця 1).

Таблиця 1. Відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

<i>Кількість балів</i>	<i>Оцінка</i>
100–95	Відмінно
94–85	Дуже добре
84–75	Добре
74–65	Задовільно
64–60	Достатньо
Менше за 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Рекомендований перелік питань до семестрового контролю (заліку) надані в **додатку А** до **силабусу**.

Рекомендований перелік тем на МКР надано в п. 5.2 **силабусу**.

Перелік тем експрес-контрольних робіт або творчих робіт під час дистанційного навчання на лекціях надано в **Додатку Б** до **силабусу**.

Визнання результатів навчання в інших ВНЗ, а також у неформальній/ інформальній освіті.

Визнання результатів навчання в інших ВНЗ, в тому числі у неформальній/ інформальній освіті ухвалено в Університеті наступними документами:

- Положення про визнання іноземних документів про освіту (<https://osvita.kpi.ua/node/123>);
- Положення про визнання в КПІ ім. Ігоря Сікорського результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті (<https://osvita.kpi.ua/node/179>);
- Положення про академічну мобільність (<https://osvita.kpi.ua/node/124>);
- Порядок оформлення індивідуального навчального плану студентів, які беруть участь у програмах академічної мобільності (<https://osvita.kpi.ua/node/186>).

При наявності у здобувача документів, які підтверджують його участь у наукових конференціях (міських, міжміських, Всеукраїнських тощо), академічній мобільності (в тому числі індивідуальній) за темою семінарського заняття або розділу навчальної дисципліни, вони можуть враховуватися викладачем у семестровому та поточному контролі відповідно до рейтингової системи оцінювання результатів навчання. Додаткова валідація даних результатів неформального навчання не передбачається (згідно п. 2.2. Положенням про визнання в КПІ ім. Ігоря Сікорського результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті).

Позааудиторні заняття

Можлива участь студентів у: науково-дослідницькій роботі та оприлюднення її результатів, зокрема до участі в науково-практичних конференціях – насамперед тій, котру щороку проводить кафедра історії (Всеукраїнська студентська науково-практична конференція «Україна: історія, культура, пам'ять»).

Дистанційне навчання

Можливе синхронне та асинхронне дистанційне навчання з використанням платформи для відео-конференцій (Google Meet) та освітньої платформи дистанційного навчання «Сікорський» (Google Classroom).

Навчальний процес у дистанційному режимі здійснюється відповідно до затвердженого розкладу навчальних занять. Заняття проходять з використанням сучасних ресурсів проведення онлайн-зустрічей (організація відео-конференцій).

Інклюзивне навчання.

Допускається відповідно до «Положення про організацію інклюзивного навчання у КПІ ім. Ігоря Сікорського» (2020) <https://osvita.kpi.ua/ppoin>.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено

викл. каф. історії, доктор філософії з історії Ілона ЖОВТА

посада, науковий ступінь, вчене звання, ПІБ

Ухвалено кафедрою **історії** (Протокол № 14 від 18 червня 2025р.)

Погоджено НМКУ (протокол № 12 від 18 червня 2025 р.)

Перелік питань до семестрового контролю (заліку)

Зразок екзаменаційного білету

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ ім. ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

Рівень вищої освіти _____ другого (магістерського)

Спеціальність **В 9 Історія та археологія; В10 філософія**
(код і назва напрямку підготовки)

Освітня програма **Європейські студії**
(код і назва спеціальності)

Навчальна дисципліна **Гендерні студії**
(назва)

ЗАЛКОВИЙ БІЛЕТ № _____

1 *Питання з I блоку питань*

2 *Питання з II блоку питань*

Затверджено на засіданні кафедри **Історії**
(назва кафедри)

Протокол № _____ від « _____ » _____ 202 р.

Завідувач кафедри історії _____
(підпис) (Прізвище та ініціали)

ПИТАННЯ для формування залікових білетів *

Питання I з блоку питань.

- Охарактеризуйте поняття «гендеру». Визначте основні компоненти гендерної теорії та методологію.
- Дайте характеристику поняттям «фемінності» та «маскулінності» в гендерній теорії.
- Що таке «гендерні стереотипи»? Розкрийте їхню роль у формуванні образу жінки/чоловіка і представників ЛГБТ-спільноти у суспільстві.
- Розгляньте основні положення Конвенції ООН про ліквідацію усіх форм дискримінації щодо жінок (1979 р.).
- Як впроваджується гендерна рівність і боротьба з дискримінацією в Україні?
- Розкрийте тему прав жінок у творах видатних мислительок/мислителів XVIII – XIX ст.
- Які ідеї висували перші феміністки?
- Охарактеризуйте академічний феміністичний рух в Україні?
- Охарактеризуйте гендерну політику в ЄС.
- Як зміни у законодавстві вплинули на гендерну рівність в Україні?
- Яку роль відіграють чоловіки у підтримці гендерної рівності? Охарактеризуйте чоловічі рухи в Європі і Україні.
- Дайте порівняльну характеристику першій, другій і третій хвилі фемінізму.
- Розкрийте роль С. де Бовуар у феміністичному русі. Проаналізуйте «Другу статтю».

Питання II з блоку питань.

1. Які соціальні зміни сприяли розвитку гендерних студій в історії?
2. Дайте характеристику жіночим студіям в історії. Опишіть коло зацікавлень істориків.
3. Охарактеризуйте дослідження О. Кісь про жіночий досвід під час Голодомору 1932 – 1933 рр. та перебування українок в ГУЛАГу.
4. Опишіть проблематику «насилля» в дослідженнях українських істориків.
5. Розкрийте основні ідеї в дослідженні Дж. Келлі «Чи існував Ренесанс для жінок».
6. Охарактеризуйте гендерні дослідження про радянський період в історії України?
7. Охарактеризуйте історію дослідження ЛГБТ-спільноти в зарубіжній та українській історіографії.
8. Охарактеризуйте дослідження життя українських жінок у ХІХ ст. – поч. ХХ ст.
9. Проаналізуйте чоловічі студії в історії. Опишіть тематику досліджень.
10. Охарактеризуйте дослідження Дж. Скотт і теоретичні обґрунтування використання категорії «гендеру» для аналізу в історичних працях.
11. Дайте характеристику жіночим студіям в українській історіографії.
12. Проаналізуйте зарубіжні дослідження про жіночий досвід в роки II світової війни.

**Теми експрес-контрольних робіт
або творчих робіт під час дистанційного навчання**

Розділ 1. Гендерна теорія, політика, феміністичні та чоловічі рухи в ЄС та Україні.

За темами розділу 1:

Тема 1.1. Вступ. Теорія «гендеру» та основні поняття у гендерних студіях.

Тема 1.2. Гендерна рівність і гендерна дискримінація. Гендерно зумовлене насильство.

Тема 1.3. Гендерна політика в ЄС та Україні.

Тема 1.4. Фемінізм, чоловічі рухи і ЛГБТ-спільноти крізь історичну призму на теренах у країнах Заходу й України.

Теми творчих робіт:

1. Внесок Дж. Батлер у гендерну теорію.
2. Роздуми просвітників про права жінок.
3. Документальні фільми про гендерно зумовлене насильство.
4. Недержавні європейські організації у боротьбі за гендерну рівність.
5. Зміни у європейському законодавстві щодо гендерних квот.
6. Гендерний дисбаланс у політичній сфері.
7. Радикальні феміністки і їх діяльність у ХІХ – поч. ХХ ст.
8. Поняття «гендерної ідентичності» у гендерних студіях.
9. Порівняльна характеристика хвиль фемінізму.
10. Жіноче лобювання в європейському законодавстві.

Розділ 2. Гендерні студії в історичних дослідженнях.

За темами розділу 2:

Тема 2.1. Жіночі студії в історичних дослідженнях.

Тема 2.2. Чоловічі студії і ЛГБТ-спільноти в історичних дослідженнях.

Тема 2.3. Гендерний підхід в зарубіжних історичних дослідженнях.

Тема 2.4. Гендерна проблематика в українській історіографії.

Теми творчих робіт:

1. Внесок Н. Земон Девіс для розвитку жіночих студій в історії.
2. Дослідження українських істориків про насильство над жінками у період ХІХ – поч. ХХ ст.
3. Характеристика відмінностей між гендерними і жіночими студіями в історії.
4. Інституціоналізація гендерних студій в Україні.
5. Періодичні видання з гендерної теми в зарубіжних країнах.
6. Гендерна проблематика у британських дослідниць сучасності.
7. Поняття «маскулінності» як одна з центральних категорій в історичних чоловічих студіях.
8. Дослідження з історії боротьби за права ЛГБТ-спільноти.
9. Біографії жінок як напрям жіночих студій в українській історіографії.
10. Гендерні дослідження про війну і військові конфлікти українських істориків.